

Spēkā stājušies grozījumi UIN likumā

Saeima 2020. gada 30. janvārī 3. lasījumā pieņēma grozījumus Uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) likumā attiecībā uz jau esošo normu precizēšanu un jaunu normu ieviešanu. Prezidents likumu izsludināja, un tas stājās spēkā 2020. gada 12. februārī.

Patlaban ir zināms, ka paredzētas izmaiņas attiecībā uz:

- hibrīdneatbilstību regulējuma ieviešanu;
- izceļošanas nodokļa piemērošanu;
- avansa maksājumiem, kas pārsniedz 12 mēnešu periodu;
- ieguldījumiem publiskajā infrastruktūrā;
- reprezentatīva automobiļa iegādes vērtības noteikšanu;
- nerezidenta ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas un iznomāšanas Latvijā;
- personāla ilgtspējas pasākumiem;
- pastāvīgo pārstāvniecību finanšu pārskata iesniegšanas termiņu un kapitāldaļu atsavināšanu.

Hibrīdneatbilstību regulējums

Ar grozījumiem UIN likumā paredzēts pārņemt 2017. gada 29. maija ES direktīvas 2017/952/ES normas

attiecībā uz hibrīdneatbilstībām. Grozījumos ietvertās normas paredz novērst iespēju veikt nodokļu plānošanu, izmantojot darījumus, kas rada hibrīdneatbilstības (atšķirīgu darījumu juridisko raksturojumu divās vai vairākās valstīs esošiem nodokļu jomu regulējošiem tiesību aktiem).

Ar hibrīdneatbilstību saprot situāciju, kad rezultāts:

- nodokļa maksātāja darbībām ar saistītu uzņēmumu,
- darbībām starp saistītiem uzņēmumiem,
- uzņēmuma darbībām attiecībā uz pastāvīgo pārstāvniecību (PP) ārpus Latvijas,
- darbībām starp divām vai vairākām viena un tā paša uzņēmuma PP vai
- rezultāts dalībai strukturētā pasākumā (pasākumā, kas radīts lai veidotu hibrīdneatbilstību)

ir radījis attiecīgo izdevumu, maksājumu vai zaudējumu:

- dubults atskaitījums vai
- atskaitījums bez attiecīgas tā iekļaušanas ienākumos.

Iepriekš minētās direktīvas normas pārņems UIN likuma 7¹. pantā, kur minētais pants cita starpā ietver arī saistīto uzņēmumu definīciju, kas attieksies tieši uz hibrīdneatbilstību regulējumu.

Izceļošanas nodokļa piemērošana

Lai nodrošinātu pilnīgu 2016. gada 12. jūlija ES direktīvas 2016/1164/ES ieviešanu, ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību

normu pārņemšanu, ar UIN likuma grozījumiem paredzēta izceļošanas nodokļa piemērošana gadījumos, kad aktīvs atstāj Latviju un Latvija zaudē nodokļa uzlikšanas tiesības.

Šādas situācijas būtu gadījumos, ja notiek:

- aktīva pārvietošana no galvenā uzņēmuma Latvijā uz tā PP ārpus Latvijas;
- aktīva pārvietošana no PE Latvijā uz galveno uzņēmumu vai tā PP ārpus Latvijas;
- uzņēmuma rezidences vietas maiņu, kur Latvijas uzņēmums kļūst par PP un aktīvus pārvieto uz galveno uzņēmumu ārpus Latvijas vai citu uzņēmumu;
- veicot darbības veida nodošanu, kur pārvieto aktīvus no Latvijas PP uz galveno uzņēmumu vai citu PP.

Avansa maksājumi, kas pārsniedz 12 mēnešu periodu

Lai novērstu peļņas mākslīgu izņemšanu, paredzēts, ka situācijās, kad avansa, galvojuma vai rokasmaudas saņēmējs nebūs sniedzis norunāto pakalpojumu vai piegādājis precī 12 mēnešu periodā pēc maksājuma saņemšanas, šāds maksājums tiks uzskatīts par nosacīti sadalīto peļņu un būs jāiekļauj pārskata gada pēdējā mēneša ar nodokli apliekamajā bāzē.

Turklāt, ja minētais darījums netiks uzsākts 36 mēnešu laikā, nodokļa maksātājam nebūs tiesību samazināt nodokļa bāzē iekļauto maksājuma apmēru, precizējot attiecīgā taksācijas perioda deklarāciju.

AIJA LASMANE,

Sorainen vecākā
nodokļu menedžere

ELZA GUSARE,

Sorainen nodokļu
menedžere

ieguldījumi publiskajā infrastruktūrā

Grozījumi paredz nodokļu maksātājam tiesības ar UIN apliekamajā bāzē neiekļaut izdevumus, kas veikti valsts vai pašvaldībai piederošajās teritorijās publiskās infrastruktūras izveidošanai vai tās sakārtošanai. Kā galvenais nosacījums atvieglojumu saņemšanai tiek noteikts, ka vienlaikus veiktajiem ieguldījumiem jābūt atspoguļotiem pašvaldības grāmatvedības

uzskaitē. Grozījumi attieksies uz darījumiem, kas noslēgti, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

Reprezentatīva automobiļa iegādes vērtības noteikšana

VID prakse rāda, ka atsevišķos gadījumos reprezentatīvā automobiļa vērtība mākslīgi tiek samazināta, bet samazināto vērtību automašīnas pārdevējs atgūst, veicot, piemēram, automobilim uzlabojumus.

Tādēļ likumā iekļauta norma, kas atrunā, ka automobiļa vērtību veido arī citas automobiļa uzlabošanas un papildu aprīkojuma iegādes izmaksas (neatkarīgi no tā, vai tās tiek vai netiek kapitalizētas), kas veiktas 12 mēnešu periodā no automobiļa iegādes mēneša.

Paredzēts, ka šīs summas noteikšanai netiek ņemti vērā izdevumi, kas saistīti ar automobiļa obligāto ikgadējo apkopi.

Automobiļa vērtību veido arī citas automobiļa uzlabošanas un papildu aprīkojuma iegādes izmaksas, kas veiktas 12 mēnešu periodā no automobiļa iegādes mēneša.

Nerezidenta ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas un iznomāšanas Latvijā

Ar šo grozījumu spēkā stāšanās dienu ar 5% likmi tiks aplikta nerezidenta Latvijā gūto ienākumu summa no nekustamā īpašuma atsavināšanas un iznomāšanas Latvijā. Regulējums attiecas arī uz alternatīvo ieguldījumu fondu vai ieguldījumu fondu pārvaldniekiem, kas veiks norēķinu ar nerezidentu.

Personāla ilgtspējas pasākumi

Ar grozījumiem no 8. panta ceturtajā daļā minētajiem personāla ilgtspējas pasākumu izdevumiem tiek izslēgti bērnu pabalsti un izdevumi darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu. Turpmāk šie izdevumi, kā arī izdevumi papildu balvu

nodrošināšanai čeku loterijas izlozēm, kas veikti saskaņā ar Čeku loterijas likumu, tiks uzskatīti par ar saimniecisko darbību saistītiem izdevumiem.

Turklāt precizēts, ka izdevumi darbinieku nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu ir saistīti ar saimniecisko darbību, ja darba specifikas dēļ darbiniekam nav iespējams nokļūt darbā vai, vērtējot pēc ceļā pavadītā laika un sabiedriskā transporta kursēšanas laika grafika, nav lietderīga salīdzinājumā ar darba devēja nodrošināto transporta pakalpojumu.

PP finanšu pārskata iesniegšanas termiņš

Ar grozījumiem pagarināts PP finanšu pārskata iesniegšanas termiņš. Turpmāk PP bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu varēs iesniegt četru mēnešu laikā pēc

pārskata gada beigām. Līdz ar to finanšu pārskats vairs nebūs jāiesniedz reizē ar pārskata gada pēdējo deklarāciju.

Kapitāldaļu atsavināšana

Līdz šim UIN likums paredz, ka nodokļa maksātājs ir tiesīgs samazināt taksācijas periodā ar nodokli apliekamajā bāzē iekļauto dividendžu apmēru tādā apjomā, kādā nodokļu maksātājs taksācijas periodā ir guvis ienākumu no akciju atsavināšanas, kuras turējumā ir vismaz 36 mēnešus.

Grozījumi paredz, ka minētais apliekamās bāzes samazinājums neattieksies uz tādas personas akcijām (izņemot publiskajā apgrozībā esošās akcijas), kuras aktīvu vērtību pārskata gadā, kurā notiek atsavināšana, vai iepriekšējā pārskata gadā vairāk nekā 50 procentu apmērā veido Latvijā esošs nekustamais īpašums. ■